

Hoe kunnen we leraren in opleiding voorbereiden op lesgeven in een inclusieve klas?

19/02/2014

Symposium Docenten voor Inclusie
Breedbeeld van Inclusief Onderwijs

Meggie Verstichele

HUB-KAHO
Lerarenopleiding
Campus Waas, Sint-Niklaas

Inhoud

- 5 clusters Basiscompetenties Inclusie
- BC's ingebed in diversiteitsdenken
- 'Anders evalueren om beter te leren'
Groepsdiscussie
- Contactgegevens

2

5 clusters basiscompetenties Inclusie

1. Zorgen voor het welbevinden van alle leerlingen
2. Differentiëren op gebied van curriculum, ondersteuning en evaluatie zoveel mogelijk binnen de groep
3. Dieper overleg met ouders
4. Samenwerking onder coördinatie en met externen en collega's binnen de klasruimte
5. Leergierigheid, kritische ingesteldheid, flexibiliteit en verantwoordelijkheidszin

3

5 BC's ingebed in diversiteitsdenken

Stoornisdenken	Diversiteitsdenken
<i>Kijk op het kind</i>	
<i>Uitzondering en storend</i>	<i>Onderdeel van de klasgroep</i>
<i>Tekorten remediëren</i>	<i>Creëren van een optimaal leerklimaat</i>
<i>Leerbehoeften aangepakt door specialisten</i>	<i>Onderwijs aangepast aan leerbehoeften</i>
<i>Kijk op ouders</i>	
<i>Leken</i>	<i>Opvoedingsexperten</i>
<i>Acceptatieprobleem</i>	<i>Vragen van ouders als vertrekpunt</i>
<i>Verantwoordelijkheid experts</i>	<i>Gedeelde verantwoordelijkheid</i>
<i>Kijk op professionals</i>	
<i>Vormingsbehoeften</i>	<i>Ondersteuningsbehoeften</i>
<i>Inzetten van stoornisgerichte kennis</i>	<i>Constructieve samenwerking met externe betrokkenen</i>
<i>Focus op het individu</i>	<i>Focus op het individu in context</i>

Implementatie in opleidingen

BALO:

Semester 5:

- Aftoetsen welke klas en bijeenkomst mentoren (visie)
- module Zorgzame School
- Semester 6:

Stage: Begeleiding in een klas met hoge ondersteuningsnood (BKO)

- Samen met leraar uitwerken, team-teaching
- Werken aan de 5 BC's Inclusie
- Basiscompetenties Portfolio

Implementatie in opleidingen

BASO:

- Semester 5:
Module zorg
- Semester 6:
Keuzestage
Bachelorproef

Cluster 1: Zorgen voor het welbevinden van elke leerling

Doelstellingen:

- Aandacht hebben voor de graad van functioneren in het dagelijkse leven bij leerlingen met een beperking
- Uitbouwen van een sociaal netwerk tussen de leerlingen
- Aandacht hebben voor sociale conventies en waarden bij de leerlingen
- Hulp bieden op planmatige wijze
- Kenmerken van echtheid aanvaarding, empathie en respect met diversiteit als uitgangspunt.

7

Cluster 1: Zorgen voor het welbevinden van elke leerling

‘Uitbouwen van een sociaal netwerk tussen de leerlingen’

‘Bij Yani wordt gewerkt met een partnersysteem. Kinderen kiezen vrijwillig of zij partner willen zijn. Elke week wordt een nieuwe partner aangeduid. Er worden afspraken gemaakt wat men van een partner kan verwachten. Via het partnersysteem tracht men Yani meer te betrekken. Kinderen leren elkaar ook beter kennen door samen activiteiten te doen.’

8

Cluster 2: Differentiëren op het gebied van curriculum, ondersteuning en evaluatie, maar zoveel mogelijk binnen de klasruimte

Bij cluster 2 horen doelstellingen uit basiscompetenties 'Begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen' en 'organisator'.

Overzicht doelstellingen Cluster 2:

Rekening houden met diversiteit van de leerlingengroep ifv differentiatie en groepsdynamica

Formuleren van basis – en differentiële doelstellingen obv de beginsituatie, de ontwikkelingsdoelen en het SWP

Op elkaar afstemmen van individuele doelstellingen en klasactiviteiten bij leerlingen met beperkingen (handelingsplan)

Aanpassen van de aanpak en de groeperingsvormen aan de diversiteit van de beginsituatie en doelstellingen (vb peer-tutoring)

Aanpassen van de leermiddelen aan de specifieke noden en kenmerken van leerlingen met beperkingen

Bevorderen van volledige participatie bij gedifferentieerd werken

Adviezen geven over de voortgang van de leerlingen in hun schoolloopbaan
Vlot coördineren van gelijktijdige klasactiviteiten

Cluster 2: Differentiëren

Doelstelling: Aanpassen van de aanpak en de groeperingsvormen aan de diversiteit van de beginsituatie en doelstellingen

Peer-tutoring

Kinderen van het 5^e leerjaar ondersteunen het leren lezen van de kinderen van het 3^e leerjaar. Nele uit het 5^e leerjaar wil graag een uitdaging. Zij is tutor van Yani. Yani leert voor elke letter een gebaar. Ze oefent dit met Nele in.

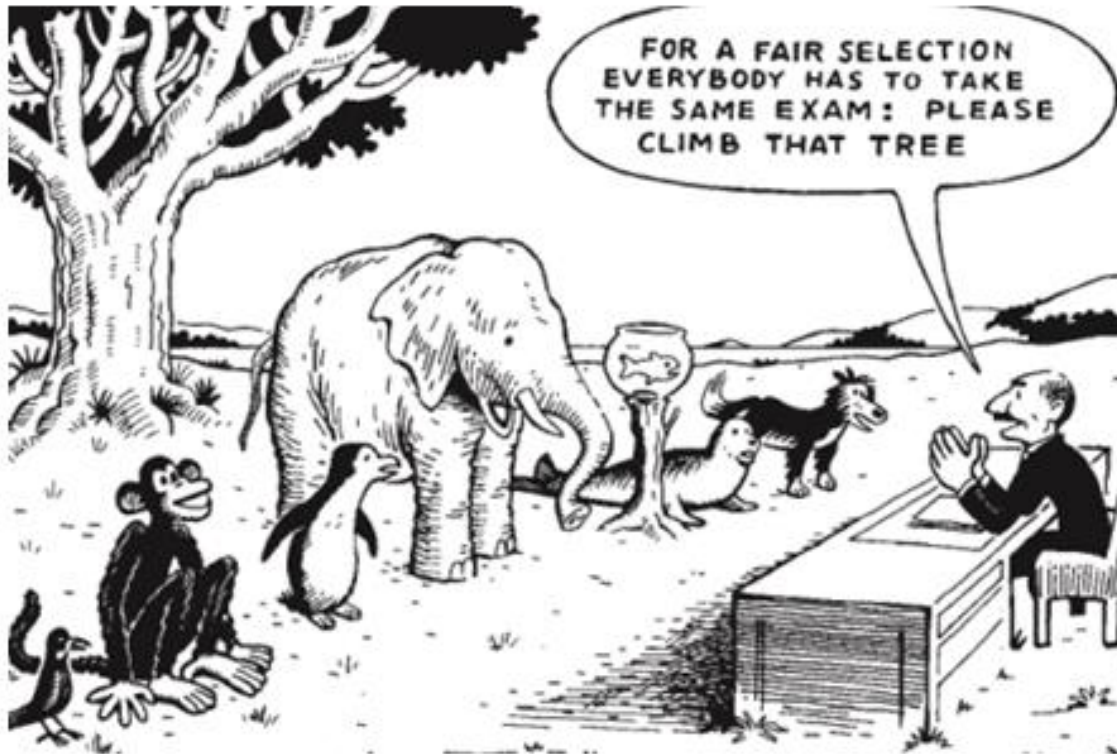
Cluster 2: Differentiëren

Doelstelling: Formuleren van basis – en differentiële doelstellingen obv de beginsituatie, de ontwikkelingsdoelen en het SWP.

Les bewegingsopvoeding.

Yani komt op donderdag met haar elektrische rolwagen naar school. Tijdens de les LO oefent zij het rijden tussen voorwerpen (hoepels of kegels). Dit is een doelstelling voor haar om aan te werken. De leerkracht LO oefent dit met haar in, terwijl ze met de andere leerlingen aan 'hazensprongen' werkt.

Cluster 2: Differentiëren: Anders evalueren om beter te leren

Groepsdiscussie

Anders evalueren om beter te leren.

Wat is jullie mening en ervaring met differentiatie, toegespitst op evaluatie?

Hoe kunnen we kinderen en jongeren begeleiden in leren (evalueren), los van 'het gemiddelde', hun eigen traject volgend?

Cluster 3: Dieper overleg met ouders

Doelstellingen:

- Zich op de hoogte stellen bij ouders over hun kind
- Informatie verstrekken aan ouders over de leerling

Cluster 4: Samenwerking onder coördinatie en met externen en collega's binnen klasruimte

Doelstellingen:

- Samenwerken met mentor en klasondersteuners
- Frequent overleggen met de mentor over wederzijds verwachtingen en realisaties
- Gepaste inbreng hebben op o.a. klassenraad, MDO,...

Cluster 4: Samenwerking onder coördinatie en met externen en collega's binnen klasruimte

'Tijdens een vrij moment mogen de leerlingen zelf voorstellen doen om iets te maken of doen. Dit afgebakend moment neemt de ION-juf voor haar rekening. Ze is er niet alleen voor Ine, maar voor de ganse klas.'

Cluster 5: Leergierigheid, kritische ingesteldheid, flexibiliteit en verantwoordelijkheidszin

Doelstellingen:

- Verantwoordelijkheid voor les, klas, school
- Leergierigheid: actief zoeken naar situaties om eigen competenties te verbreden en te verdiepen
- Kritische ingesteldheid: bereid zijn zichzelf en zijn omgeving in vraag te stellen (reflectie)
- Flexibiliteit

Conclusie?

Werken aan de 5 basiscompetenties binnen het diversiteitdenken is werken aan kwaliteitsvol onderwijs voor elke leerling.

Vragen? Meer informatie?

Meggie Verstichele

Onderzoeker Inclusie Lerarenopleiding

Campus Waas

meggie.verstichele@hubkaho

HUB-KAHO - Campus Waas,

Hospitaalstraat 23, 9100 Sint-Niklaas,

tel + 32 (0)3 780 89 05, binnenlijn 9033

www.hubkaho.be